

College van Burgemeester en Wethouders
van de gemeente Midden-Drenthe
Postbus 24
9410 AA Beilen

10 AUGUSTUS 2016

GEMEENTE MIDDEN-DRENTHE

1095

Beilen, 30 juli 2016

Onderwerp: Concept Transformatienota Jeugdzorg
Zaaknr. : 346972
Briefnr.: FM/CvdV/16-08-02

Geacht College,

In uw brief van 8 juni 2016 verzocht u de WMO-raad advies uit te brengen over de conceptnota Transformatie Jeugdzorg. De WMO-raad heeft getracht zich van deze taak te kwijten en komt tot de volgende opmerkingen:

De conceptnota bevat onder de ambitie het kind centraal te stellen vele mooie voornemens. Maar het gereedschap om 'de stip op de horizon' te bereiken wordt maar zeer summier bijgeleverd. Dit komt wellicht mede omdat de doelstelling in die zin beperkt wordt dat in de nabije toekomst met name de energie wordt gericht op de transformatie bij de zorgaanbieders van aanbodgerichtheid naar vraaggerichtheid en het versterken van de lokale toegang door het CJG.

Om op die twee punten het doel te bereiken zijn er niet meer middelen dan dat erop vertrouwd wordt dat de banden met de huisartsen (die, het is terecht gezegd, het gros van de verwijzingen doen, terwijl de gemeente betaalt) hechter zullen worden en dat het CJG de nodige expertise heeft.

Voor wat betreft de kwaliteit van de jeugdzorg in het vrijwillige kader: daar dient nog veel meer op ingezet te worden. Meer overlegsituaties tussen de professionals van het vrijwillige en het gedwongen kader dienen nagestreefd te worden. De WMO-raad adviseert een conferentie of seminar te organiseren voor alle spelers in de jeugdzorg, goed voorbereid, met bijvoorbeeld inleidingen over de inhoudelijke kant van het werk maar ook over de privacy, zodat zowel aan kennisverbetering wordt gedaan als aan uitwisseling van ervaringen en de mogelijkheid het netwerk te ontwikkelen.

Een ander hoofdpunt betreft de stelling dat de zorg moet worden verbeterd en goedkoper moet worden. Daar spreekt een spanning uit. De WMO-raad acht het beter dat de ambitie beperkt wordt tot het kwalitatief verbeteren van de zorg, met als randvoorwaarde dat de kosten beheerst moeten worden.

Op de inkoop heeft de WM-raad weinig zicht maar het is terecht dat meer tegenmacht wordt gezocht ten opzichte van de zorgaanbieders en zorgverzekeraars.

Na deze algemene inleiding lopen we de nota door:

- Kosten

Op pagina 4, eerste bullet, lezen we dat 'concreet per klant in beeld wordt gebracht tegen welke prijs welke actie wordt uitgevoerd'. Daarin wordt miskend dat de hulpverlening een proces is waarvan de omvang niet nauwkeurig is te bepalen in een diagnose en een behandelplan. Het draagt ook het gevaar in zich dat een en ander wordt opgesteld aan de hand van het model waarin het moet passen.

- Preventie

Pagina 5: Uitgangspunt is onder meer het bevorderen van de opvoedcapaciteit van de ouders en de sociale omgeving. De gehele nota gaat echter over de jeugdhulp na een vraag c.q. verwijzing. Wellicht kan dit nog nader worden beschreven. In elk geval wijst de WMO-raad erop dat daar de nodige creativiteit zou moeten worden ontwikkeld om problemen te voorkomen.

- Regie op basis van vertrouwen

Op pagina 8 wordt onder 'visie' in de punten 3 en 4 twee van de vijf principes genoemd om de regie te voeren:

- Vertrouwen opbouwen op de eigen kennis en kunde (dus zorgen voor een sterke centrale toegang).

De WMO-raad meent dat er meer handen en voeten moeten worden gegeven aan het streven de regie te nemen. Is er bijvoorbeeld aandacht voor het toevoegen van een POH (praktijkondersteuner huisarts) aan huisartsenpraktijken speciaal voor de jeugdzorg, zoals in de huisartsenregio Assen wordt opgezet? Deze POH jeugdzorg kan deel uitmaken van de jeugdteams en in de samenwerking met de artsen en ook met de scholen meerwaarde laten ontstaan. Dat zou een op maat regeling kunnen zijn voor de verbreding van de regiefunctie.

- Kunnen vertrouwen en bouwen op de kennis en kunde van zorgaanbieders door strakke afspraken te maken en daarnaast een vertrouwensband op te bouwen'.

Hierin ervaren we tegenstrijdigheid tussen een 'vertrouwensband' en 'strakke afspraken'. Uit het laatste spreekt allesbehalve vertrouwen.

- Overleg en samenwerking huisartsen

In 4.3.4 wordt overleg en samenwerking met de huisartsen genoemd en dat wordt door ons graag benadrukt. Het is van groot belang de banden te intensiveren op inhoudelijk en collegiaal niveau en anderzijds discussies over registratie en kosten aan te gaan.

- Registratie

Op dezelfde pagina (8) wordt in de laatste bullet Mazarin genoemd. Alle stappen bij het 'toepassen van de drie d's' in elk individueel proces zijn 'navolgbaar en transparant'. Zit hier niet juist een drempel voor de toegang tot het CJG? Via het CJG duurt het langer en een ouder heeft misschien het idee dat zijn privacy bij een huisarts beter gewaarborgd is dan bij een jeugdteam (wie zitten daar in?) met opname in een gemeentelijk systeem (wie hebben daar allemaal toegang toe, wie beheert dat, wie houdt toezicht?).

Leve het CJG.

- Een paar citaten

- Pagina 10 onderaan (gaat met name over de sturing op de zorg en zorgaanbieders):

Wij merken dat we weten wat we willen, hoe we het willen en waarom we het zo willen. Dat komt omdat we vertrouwen hebben in onze basis (CJG) structuur'.

- Pagina 12 onder 2.3.3: De routes zijn helder, de CJG'ers weten wat er van ze verwacht wordt, de expertise is goed op niveau'.

Vanuit deze basis zien we veel mogelijkheden om de regierol in te kleuren en duidelijk neer te zetten.

- Pagina 13: Als Midden-Drenthe vinden we dat we met ons CJG als basis inmiddels goed in staat zijn om onze regierol op te pakken en daarbij keuzes te maken. Zoals we willen van de zorgaanbieders (...)

Hieruit blijkt - soms wel erg kretologisch - dat het voornemen de regie te verkrijgen uitsluitend berust op (het vertrouwen in en de kennis en kunde van) het CJG.

- De realiteit

- De verwijzingen via het CJG betreffen 8-20% van het totaal (pagina 15)

Hiermee komen we op pagina 15 met een harde klap in de werkelijkheid:

Ook hier wordt slechts gezegd dat dit uitgebreid moet worden door vertrouwen op te bouwen bij de verwijzers. De jeugdzorg omvat een breed scala aan hulpverlening. Het is van belang dat de know how grote aandacht heeft. Daar zijn zorgen over. Uit de hogere echelons klinkt kritiek dat het CJG in complexe gevallen soms te lang doorgaat met de hulpverlening zodat het kind bijvoorbeeld vastloopt in het gezinssysteem en bovendien de kosten (later) hoger zijn. Een teken aan de wand is dat de druk op de pleegzorg en residentiële afdelingen groot is, de wachtlijsten nemen toe. Tijdig moet worden ingezien dat in complexe gevallen verwezen wordt naar de niveaus 5-8.

- Als zorgverleners vraaggericht moeten werken, moet er binnen het CJG voldoende expertise aanwezig zijn om tot de juiste zorgvraag te komen.

Dit paragraaf (3.2) vermeldt een enigszins realistische benadering. De WMO-raad adviseert supervisie te organiseren door hulpverleners in de tweedelijnsinstellingen en het MDO (Multi-Disciplinair Overleg) te versterken. Daarbij wijzen we ook op de één regisseur gedachte. Die ondersteunen we, maar er kan een situatie ontstaan dat zorg nodig is van een hoger niveau. Heeft dan het jeugdteam lid de regie? Dient dat dan niet opgeschaald te worden naar het MDO?

- Samenwerking (hoofdstuk 4)

Investeren in de samenwerking met het onderwijs en de jeugdreclassering als ook met onder andere Jeugdbescherming Noord, die heeft geleden onder de bezuinigingen, Veilig Thuis Drenthe en Spoed voor Jeugd wordt toegejuicht. Dit is van het grootste belang. Het is een uitdaging om de kloof te dichten met de tweedelijnsinstellingen. Daarin dient geïnvesteerd te worden met energie, tijd en zonnig met geld.

- Gezag geeft autoriteit

Behalve dat 'de zorginstellingen de nieuwe rol van gemeenten, als opdrachtgever, moeten aanvaarden' en 'wederzijds begrip en vertrouwen' moet worden gekweekt, is het aangewezen gezag te veroveren door kwalitatief hoogstaande jeugdzorg te bieden.

Wij hopen met dit advies een positieve bijdrage geleverd te hebben aan uw en ons belang een kwalitatief goede Jeugdzorg te leveren voor hen die dat nodig hebben.

Gaarne zijn wij bereid ook mondeling hierover met u van gedachten te wisselen.

Met vriendelijke groet,

Cees van der Vliet
Voorzitter WMO-raad Midden-Drenthe

CC.: Raadscommissie Zorg & Welzijn

Stichting WMO-raad Midden-Drenthe
Postbus 57
9410 AB Beilen
IBAN NL80 RABO 0373817991